

Hallituksen esitys Eduskunnalle lasten suojelua sekä yhteistyötä kansainvälisissä lapseksiottamisasioissa koskevan yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi 29 päivänä toukokuuta 1993 tehdyn lasten suojelua sekä yhteistyötä kansainvälisissä lapseksiottamisasioissa koskevan yleissopimuksen (Haagin sopimus). Sopimus koskee sopimusvaltioiden välistä yhteistyötä kansainvälisessä lapseksiottamisesta. Sopimuksen tavoitteena on varmistaa, että kansainväliset lapseksiottamiset toteutetaan lapsen edun mukaisesti ja kansainvälisessä oikeudessa tunnustettuja lapsen perusoikeuksia kunnioittaen. Sopimuksen tavoitteena on myös sen varmistaminen, että sopimuksen mukaisesti toteutetut lapseksiottamiset tunnustetaan päteviksi sopimusvaltioissa.

Suomessa kansainvälisestä lapseksiottami-

sesta säädetään lapseksiottamisesta annetussa laissa (153/1985). Lakiin on tehty ne muutokset (175/1996), jotka ovat tarpeen, jotta Suomi voisi tulla Haagin sopimuksen osapuoleksi. Muutokset tulevat voimaan asetuksella erikseen säädettävänä ajankohtana.

Tarkoituksena on eduskunnan hyväksyttyä Haagin sopimuksen tallettaa sopimukseen liittymistä koskevat asiakirjat viivytyksettä sopimuksen tallettajalle. Sopimus tulee voimaan asiakirjat tallettaneen valtion osalta sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka alkaa kolmen kuukauden kuluttua sen jälkeen, kun valtio on suorittanut asiakirjojen tallettamisen.

PERUSTELUT

1. Nykytilanne ja asian valmistelu

Nykytilanne

Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssin 17. istunnossa aloitettiin kansainvälistä lapseksiottamista koskevan yleissopimuksen valmistelu. Sopimuksen aikaansaamista pidettiin tärkeänä, jotta kansainvälisessä lapseksiottamistoiminnassa esiintyvät epäkohdat voitaisiin poistaa. Konferenssin työhön osallistui merkittävä määrä valtioita, joiden joukossa oli sekä lapsia luovuttavia että lapsia vastaanottavia valtioita. Lasten suojelua sekä yhteistyötä kansainvälisissä lapseksiottamisasioissa koskeva yleissopimus valmistui 29 päivänä toukokuuta 1993 (Haagin sopimus). Suomi on allekirjoittanut sopimuksen 19 päivänä huhtikuuta 1994.

Lapseksiottamisesta säädetään lapseksi-

tamisesta annetussa laissa (153/1985), jossa on säännöksiä sekä kansallisesta että kansainvälisestä lapseksiottamisesta. Lakia on muutettu 22 päivänä maaliskuuta 1996 annetulla lailla (175/1996) siten, että Suomen lapseksiottamista koskeva lainsäädäntö vastaisi niitä velvoitteita, jotka sisältyvät edellä mainittuun sopimukseen. Lakiin tehdyt muutokset tulevat voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana. Muutokset on tarkoitus saattaa voimaan sen jälkeen, kun Suomi on liittynyt Haagin sopimukseen.

Lapseksiottamista koskevan lainsäädännön tavoitteena on antaa ottovanhempia tarvitsevalle lapselle ottovanhemmat sekä turvata lapsen, hänen vanhempiansa ja lapseksiottajien asema lapseksiottamistoiminnassa. Kansainvälisen lapseksiottamisen tulee edistää lapsen etua. Kaupalliset ja muut lapsen oikeuksia loukkaavat tarkoitukset pyritään

ehkäisemään eri valtioiden toimivaltaisten elinten välisellä yhteistyöllä.

Suomessa kansainvälisen lapseksiottamispalvelun yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle, jonka alaisuudessa erityisenä asiantuntijaviranomaisena toimii Suomen kansainvälisten lapseksiottamisasioiden lautakunta (lapseksiottamisasioiden lautakunta). Laissa 175/1996 lapseksiottamisasioiden lautakunnalle on annettu tehtäväksi toimia Haagin sopimuksessa tarkoitettuna keskusviranomaisena.

Kansainvälistä lapseksiottamispalvelua antavat Suomessa ne kunnan sosiaalihuollon toimielimet ja yhteisöt, jotka ovat saaneet sosiaali- ja terveysministeriön luvan tähän toimintaan (palvelunantajat). Laissa 175/1996 palvelunantajille on annettu tehtäväksi toimia Haagin sopimuksessa tarkoitettuina valtuutettuina toimieliminä niissä sopimuksessa edellytetyissä tehtävissä, jotka lailla, asetuksella tai sosiaali- ja terveysministeriön päätöksellä on niille uskottu.

Kansainvälistä lapseksiottamista koskevat säännökset tulevat sovellettaviksi silloin, kun lapsi ja lapseksiottajat asuvat eri valtioissa. Voimassa olevan lain mukaan ratkaisevana liittymänä on lapsen ja lapseksiottajien kotipaikka (19 §). Laissa 175/1996 kotipaikkakäsite on korvattu asuinpaikka-käsitteellä (19 §). Kotipaikka-käsitteen muuttaminen asuinpaikka-käsitteeksi on katsottu tarpeelliseksi, koska Haagin sopimuksessa käytetään asuinpaikka-käsitettä. Lapsi ja lapseksiottaja saavat kansainvälistä lapseksiottamispalvelua silloin, kun heillä on asuinpaikka eri valtioissa. Kansainvälisen lapseksiottamispalvelun päätehtävä on välittää ottovanhempia tarvitseva lapsi siitä valtiosta, missä lapsi asuu, siihen valtioon, missä ottolasta toivoivat lapseksiottajat asuvat. Lain 175/1996 myötä asuinpaikka-käsite tulee käyttöön myös muissa lapseksiottamisesta annetun lain säännöksissä.

Lapseksiottajien valmentamisesta ottovanhemmiksi huolehtivat kuntien sosiaalihuollon toimielimet ja sosiaali- ja terveysministeriön toimiluvan saaneet ottolapsitoimistot. Mainittu valmentaminen on osa ottolapsineuvontaa. Laissa 175/1996 ottolapsineuvonnan tehtäviä on tarkennettu siten, että jos lapsi on sijoitettu lapseksiottajan luokse lapseksiottamisen tarkoituksessa ja sijoituksen aikana ilmenee, että sijoituksen jatkaminen ei ole lapsen edun mukaista, ottolapsineuvon-

nan antajan on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin lapsen edun suojaamiseksi. Muutos on Haagin sopimuksen 21 artiklan mukainen.

Ennen kuin ottolapsisuhde vahvistetaan, tulee lapseksiottajilla olla lapseksiottamisasioiden lautakunnan lupa lapseksiottamiseen. Luvassa todetaan lapseksiottajan kelpoisuus ja sopivuus ottovanhemmaksi. Laissa olevat lupaa koskevat säännökset ovat Haagin sopimuksen 5 artiklan määräysten mukaisia. Artiklassa lapsen vastaanottavan valtion toimivaltaiset viranomaiset on velvoitettu vahvistamaan lapseksiottajien kelpoisuus ja sopivuus olla ottavanhempiana.

Voimassa olevan lapseksiottamisesta annetun lain mukaan vieraassa valtiossa vahvistettu ottolapsisuhde tunnustetaan suoraan lain nojalla päteväksi Suomessa, jos lapseksiottajilla on lapseksiottamisen ajankohtana ollut lain osoittamat liittymät valtioon, jossa ottolapsisuhde on vahvistettu tai jos se on pätevä siinä valtiossa, johon heillä lapseksiottamisen ajankohtana on ollut lain osoittamat liittymät. Vieraassa valtiossa vahvistettu ottolapsisuhde on suoraan lain nojalla pätevä Suomessa myös, jos lapseksiottamisasioiden lautakunta ennen ottolapsisuhteen vahvistamista oli myöntänyt lapseksiottajille luvan ottaa ottolapsi. Mainittuja säännöksiä on täydennetty lailla 175/1996 siten, että vieraassa valtiossa vahvistettu ottolapsisuhde on suoraan lain nojalla pätevä myös silloin, kun se on vahvistettu Haagin sopimuksen osapuolella olevassa vieraassa valtiossa ja siellä varmennettu Haagin sopimuksen mukaiseksi.

Lapseksiottamisesta annettuun lakiin on lailla 175/1996 tehty eräitä muitakin muutoksia, jotka on katsottu tarpeellisiksi, jotta Suomi voisi tulla osapuoleksi Haagin sopimukseen. Ensinnäkin lailla 175/1996 lisättiin lapseksiottamisesta annettuun lakiin säännös, jonka mukaan Haagin sopimuksen mukaiseksi varmennettu lapseksiottaminen saa vähintään ne oikeusvaikutukset, joista Haagin sopimuksen 26 artiklan 1 kappaleessa määrätään. Siten Haagin sopimuksen mukainen ottolapsisuhde, jonka seurauksena lapsen ja hänen aikaisempien vanhempiensa välinen oikeudellinen suhde on lakannut, ei voi myöhemmin jossakin Suomessa ratkaistavassa oikeudellisessa kysymyksessä johtaa sellaiseen tilanteeseen, että lapsen ja hänen aikaisempien vanhempiensa väliselle sukulaisuussuhteelle olisi annettava oikeudellista merkitystä.

Laissa 175/1996 lapseksiottamisesta annettuun lakiin lisättiin säännös siitä, että jos lapseksiottaminen on vahvistettu Haagin sopimuksen osapuolena olevassa vieraassa valtiossa ja siellä varmennettu Haagin sopimuksen mukaiseksi ja lapseksiottaminen ei tuon valtion oikeusjärjestyksen mukaan ole johtanut lapsen ja vanhemman välisen oikeudellisen suhteen lakkaamiseen, Helsingin hovioikeus voi ottovanhempien tai lapsen hakeuksesta vahvistaa lapseksiottamisen sellaiseksi lapseksiottamiseksi, jonka vaikutuksena on lapsen ja hänen aikaisempien vanhempiensa välisen oikeussuhteen lakkaaminen.

Laissa 175/1996 lapseksiottamisesta annettuun lakiin on myös lisätty säännös, jonka mukaan tuomioistuimien, joka on vahvistanut lapseksiottamisen, voi varmentaa lapseksiottamisen Haagin sopimuksen mukaiseksi. Varmennettu lapseksiottaminen tunnustetaan sopimuksen nojalla päteväksi muissa sopimusvaltioissa.

Voimassa olevassa laissa Suomen ja muiden Pohjoismaiden välisissä lapseksiottamistapauksissa lapseksiottajat on tietyissä tapauksissa vapautettu velvollisuudesta pyytää kansainvälistä lapseksiottamispalvelua ja lapseksiottamisasioiden lautakunnan lupaa lapseksiottamiseen. Lailla 175/1996 lapseksiottamisesta annettua lakia on muutettu siten, että kaikissa pohjoismaisissa lapseksiottamisissa tarvitaan kansainvälistä lapseksiottamispalvelua ja lapseksiottamisasioiden lautakunnan lupa. Muutos on tarpeellinen, koska Haagin sopimuksen määräykset koskevat vähäisin poikkeuksin myös Pohjoismaiden välisiä lapseksiottamisia.

Lapseksiottamisesta annettuun lakiin on lailla 175/1996 lisätty säännökset lapseksiottamistoiminnassa kertyneiden asiakirjojen säilyttämisestä sekä lapsen ja hänen huoltajansa oikeudesta saada niistä tietoja. Säännöksillä täytetään Haagin sopimuksen 30 artiklassa määrätty velvoitteet.

Lapseksiottamisesta annettuun lakiin on laissa 175/1996 tehty myös eräitä muitakin muutoksia, jotka ovat olleet käytännön tarpeen vaatimia. Myös nämä muutokset tulevat voimaan asetuksella erikseen säädettävänä ajankohtana.

Asian valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu virkatyönä ulkoasiainministeriössä ja oikeusministe-

riössä. Esitysehdotuksesta ei ole pyydetty lausuntoja.

Lapseksiottamisesta annetun lain muuttamista koskeneen hallituksen esityksen (HE 214/1995 vp) valmistelun yhteydessä oikeusministeriö pyysi lausunnon ulkoasiainministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, STAKES:ilta, väestörekisterikeskukselta, Helsingin käräjäoikeudelta, Helsingin kaupungin sosiaalilautakunnalta, Pelastakaa lapset ry:ltä, Interpedia rf:ltä ja Lastensuojelun Keskusliitto ry:ltä. Helsingin hovioikeudelle varattiin tilaisuus antaa lausunto. Lausunnon antaneet pitivät Suomen liittymistä Haagin sopimukseen tärkeänä.

2. Sopimuksen sisältö

1 artikla. Artiklassa kuvataan sopimuksen tavoitteet. Sopimukselle on asetettu kolme tavoitetta. Ensinnäkin sopimuksen tarkoituksena on vahvistaa takeet sille, että kansainväliset lapseksiottamiset toteutetaan lapsen edun mukaisesti ja kansainvälisessä oikeudessa tunnustettuja lapsen perusoikeuksia kunnioittaen. Toiseksi sopimuksen tarkoituksena on luoda sopimusvaltioiden välinen yhteistyöjärjestelmä sen varmistamiseksi, että takeita kunnioitetaan ja lasten kaappaaminen, myyminen ja kauppaaminen estetään. Kolmanneksi sopimuksen tarkoituksena on varmistaa, että sopimuksen mukaisesti toteutetut lapseksiottamiset tunnustetaan päteviksi kaikissa sopimusvaltioissa.

2 artikla. Artiklan 1 kappale sisältää määritelmän sopimuksen soveltamisalasta. Sopimuksen määräykset tulevat sovellettaviksi, jos lapsi, jolla on asuinpaikka yhdessä sopimusvaltiossa, tulee ottolapseksi lapseksiottajille, joilla on asuinpaikka toisessa sopimusvaltiossa. Artiklan 2 kappaleessa sopimuksen tarkoittama kansainvälinen lapseksiottaminen on rajattu koskemaan vain sellaista lapseksiottamista, jolla vahvistetaan pysyvä lapsen ja vanhemman suhde ottolapsen ja ottovanhempien välillä.

3 artikla. Artiklan mukaan sopimuksessa tarkoitettujen kansainvälisen lapseksiottamisen piiriin tulevat vain alle 18-vuotiaat lapset.

4—5 artikla. Artiklat sisältävät määräyksiä kansainvälisen lapseksiottamisen perusedellytyksistä. Siinä valtiossa, missä lapsella on asuinpaikka, on huolehdittava siitä, että lapsen vanhemmat ja muut, joilla on vastuu lapsesta, ovat antaneet suostumuksensa kansainväliselle lapseksiottamiselle. Siinä valti-

ossa, missä lapseksiottajilla on asuinpaikka, on huolehdittava siitä, että lapseksiottajat on todettu kelpoisiksi ja sopiviksi ottovanhemmiksi.

6 artikla. Artiklassa sopimusvaltiot veloitetaan nimeämään keskusviranomaisen, jonka päätehtävänä on huolehtia sopimusvelvoitteiden täyttämisestä.

7—9 artikla. Artiklat sisältävät määräyksiä keskusviranomaisen tehtävistä. Keskusviranomaisen tulee olla keskenään yhteistyössä sopimuksessa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

10—13 artikla. Artiklat sisältävät määräyksiä valtuutetuista toimielimistä. Valtuutetun toimielimen tärkeimpiä tehtäviä on lapsen välittämien lapseksiottajille. Sopimuksen 10 artiklan mukaan valtuutuksen voi saada ja säilyttää vain toimielin, joka kykenee hoitamaan moitteettomasti ne tehtävät, jotka sille on uskottu hoidettaviksi.

14—20 artikla. Mainitut artiklat sisältävät määräyksiä konkreettisesta yhteistyöstä lapsia luovuttavien ja lapsia vastaanottavien valtioiden välillä. Tässä yhteistyössä tietojen keräämisellä ja vaihtamisella on keskeinen asema. Lapsen vastaanottava valtio huolehtii siitä, että lapseksiottajan edellytyksistä olla vieraasta valtiosta tulevan lapsen ottovanhempi tehdään perusteellinen selvitys (15 artikla). Lapsen luovuttava valtio puolestaan huolehtii siitä, että ottopapseksi annettavasta lapsesta tehdään perusteellinen selvitys, jossa muun muassa on tietoja hänen taustastaan. Lapsi voidaan sijoittaa lapseksiottajan luokse vasta, kun lapsen luovuttavan maan toimivaltainen elin ja lapsen vastaanottavan valtion toimivaltainen elin ovat sopineet, että aloitettua menettelyä voidaan jatkaa (17 artiklan c kohta).

21 artikla. Artiklassa on määräyksiä niistä tilanteista silmällä pitäen, joissa lapsi on sijoitettu lapseksiottajan luokse sen selvittämiseksi, onko riittävät edellytykset ottopapisuhteen perustamiselle lapsen ja lapseksiottajan välille. Jos sijoituksen aikana ilmenee, että sijoituksen jatkaminen ei ole lapsen edun mukaista, lapsen vastaanottaneen valtion keskusviranomaisen on ryhdyttävä toimiin suojellakseen lasta.

22 artikla. Artiklassa annetaan sopimusvaltioille mahdollisuus kansallisella lainsäädännöllä määrätä tehtävien jaosta keskusviranomaisen, muiden toimivaltaisten viranomaisten ja valtuutettujen toimielinten kesken. Suurin osa keskusviranomaiselle kuulu-

vista tehtävistä voidaan siirtää muille toimivaltaisille viranomaisille ja valtuutetuille toimielimille. 23 artikla. Artikla sisältää määräyksiä sopimusvaltion velvollisuudesta tunnustaa päteväksi toisessa sopimusvaltiossa vahvistettu ja siellä sopimuksen mukaisesti varmennettu lapseksiottaminen.

24—25 artikla. Artiklat sisältävät määräyksiä tilanteista, joissa sopimusvaltiolla on oikeus kieltäytyä tunnustamasta vieraassa valtiossa tapahtunut lapseksiottaminen päteväksi. Kansainvälisiin sopimuksiin perinteisesti sisältyvä *ordre public*-määräys on otettu sopimuksen 24 artiklaan. Sopimuksen 25 artiklaan on sisällytetty määräykset sopimusvaltion mahdollisuudesta tehdä sopimuksen tallettajalle selitys siitä, että se ei sopimuksen nojalla sitoudu tunnustamaan päteväksi lapseksiottamista, joka on tehty sopimuksen 39 artiklan 2 kappaleessa tarkoitetun sopimuksen mukaisesti. Mainitussa sopimuskohdassa tarkoitetaan sopimusvaltioiden keskinäisiä sopimuksia, joissa Haagin sopimuksen asettamissa rajoissa on sovittu asianomaisten valtioiden välisistä lapseksiottamisista.

26 artikla. Artikla sisältää määräyksiä siitä, mitä lapseksiottamisen tunnustaminen merkitsee. Ensinnäkin tunnustaminen merkitsee sitä, että tunnustetaan lapsen ja ottovanhemman välinen lapsen ja vanhemman välinen oikeudellinen suhde. Toiseksi se merkitsee sen tunnustamista, että vanhempainvastuu lapsesta kuuluu ottovanhemmille. Kolmanneksi tunnustaminen merkitsee sitä, että tunnustetaan, että lapsen ja hänen äitinsä ja isänsä välillä ollut lapsen ja vanhemman oikeudellinen suhde lakkaa, jos lapseksiottamisella on tämä vaikutus siinä sopimusvaltiossa, jossa lapseksiottaminen vahvistettiin. Tämän oikeusvaikutuksen osalta artiklan 2 kappaleessa määrätään, että jos lapseksiottamisen vaikutuksena on, että lapsen ja vanhemman välinen oikeudellinen suhde lakkaa, lapsella tulee kaikissa sopimusvaltioissa, joissa lapseksiottaminen tunnustetaan päteväksi, olla oikeudet, jotka vastaavat vaikutuksiltaan samanlaisista lapseksiottamisista johtuvia oikeuksia kussakin näistä valtioista. Artiklan 3 kappaleessa määrätään lisäksi, että mikään ei estä sopimusvaltiota soveltamasta lapsen kannalta edullisempia säännöksiä tai määräyksiä.

27 artikla. Artikla koskee niin sanotun heikon lapseksiottamisen muuttamista vahvaksi lapseksiottamiseksi. Artiklan 1 kappaleen

mukaan, jos lapsen asuinpaikkavaltiossa vahvistetun lapseksiottamisen vaikutuksena ei ole lapsen ja vanhemman välisen oikeudellisen suhteen lakkaaminen (heikko lapseksiottaminen), lapseksiottaminen voidaan lapseksiottamisen päteväksi tunnustavassa lapsen vastaanottavassa valtiossa muuttaa lapseksiottamiseksi, jonka vaikutuksena on lapsen ja vanhemman välisen oikeudellisen suhteen lakkaaminen (vahva lapseksiottaminen). Muuttaminen on sallittua, jos se lapsen vastaanottavan valtion lainsäädännön mukaan on sallittua ja jos vahvaan lapseksiottamiseen tarvittavat suostumukset on annettu tai annetaan. Muut sopimusvaltiot ovat velvollisia tunnustamaan vahvaksi muutetun lapseksiottamisen, jos se on varmennettu Haagin sopimuksen mukaiseksi.

28—35 artikla. Artiklat sisältävät eräitä yleisiä määräyksiä. Lapsen luovuttavalla valtiolla on oikeus vaatia, että lapseksiottaminen vahvistetaan siinä valtiossa (28 artikla). Lapseksiottajat saavat olla yhteydessä lapsen vanhempiin tai muihin lapsesta huolehtiviin henkilöihin vasta kun lapseksiottamiseen tarvittavat suostumukset on annettu ja lapseksiottajien sopivuus ottovanhemmiksi on todettu (29 artikla). Lapsen alkuperää koskevat tiedot on säilytettävä. Lapsella ja hänen edustajallaan on, jos se asianomaisen valtion lain mukaan on sallittua, oikeus tutustua niihin (30 artikla). Lapseksiottajaa ja lasta koskevia tietoja ei saa käyttää muihin tarkoituksiin kuin niihin, joita varten ne on kerätty (31 artikla). Lapseksiottamistoimintaan osallistuvat eivät saa edellyttää itselleen taloudellista tai muuta hyötyä (32 artikla). Keskusviranomaisen on ryhdyttävä tarvittaviin toimiin, jos ilmenee, että lapseksiottamistoiminnassa on epäkohtia (33 artikla). Toiminnassa tarvittavista asiakirjoista on esitettävä pyynnöstä alkuperäistä vastaavaksi todistettu käännös (34 artikla). Toimivaltaitten viranomaisten on toimittava lapseksiottamismenettelyssä joutuisasti (35 artikla).

36—38 artikla. Artikloissa on tulkintaohjeita silmällä pitäen niitä valtioita, joissa on voimassa useita oikeusjärjestelmiä.

39 artikla. Artikla sisältää määräyksiä sopimuksen suhteesta muihin kansainvälisiin sopimuksiin. Artiklan 1 kappaleen mukaan sopimus ei vaikuta muihin kansainvälisiin sopimuksiin, joiden osapuolina on sopimusvaltioita ja joissa on määräyksiä Haagin sopimuksen soveltamisalaan kuuluvista asioista, jos asiakirjan osapuolina olevat valtiot

eivät tee toisensisältöistä selitystä. Artiklan 2 kappaleen mukaan sopimusvaltiot saavat keskenään tehdä sopimuksia, joiden tarkoituksena on edistää Haagin sopimuksen soveltamista näiden valtioiden välisissä suhteissa. Tällöin saadaan kuitenkin poiketa vain 14—16 ja 18—21 artiklan määräyksistä.

40 artikla. Artiklassa suljetaan pois mahdollisuus tehdä varauksia sopimukseen.

41 artikla. Artiklassa määrätään ajankohdasta, jolloin sopimuksen määräykset tulevat sovellettaviksi siihen liittyneiden valtioiden välisissä lapseksiottamisissa.

42 artikla. Artiklan mukaan Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssin pääsihteeri kutsuu säännöllisin väliajoin koolle erityiskomission, jossa tarkastellaan, miten sopimusta käytännössä noudatetaan.

43—48 artikla. Artiklat sisältävät tavanmukaisia kansainvälisen sopimuksen loppumääräyksiä.

3. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole taloudellisia eikä organisatorisia vaikutuksia.

4. Voimaantulo

Haagin sopimus on kansainvälisesti tullut voimaan 1 päivänä toukokuuta 1995. Sopimukseen tämän jälkeen osapuoleksi tulevan valtion osalta sopimus tulee voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka alkaa kolmen kuukauden kuluttua sen jälkeen, kun valtio on tallettanut hyväksymis- tai ratifioimisasiakirjansa Alankomaiden kuninkaskunnan ulkoasiainministeriön huostaan.

5. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Hallituksen esitys laiksi lapseksiottamisesta annetun lain muuttamisesta (HE 214/1995 vp) annettiin 12 päivänä tammikuuta 1996. Esityksen tarkoituksena oli muuttaa lapseksiottamisesta annettua lakia siten, että se vastaisi Haagin sopimuksen velvoitteita. Hallituksen esityksessä ei ollut hyväksymispontta. Eduskunta hyväksyi 5 päivänä maaliskuuta 1996 hallituksen ehdottaman lain eräin pienin muutoksin. Laki annettiin 22 päivänä maaliskuuta 1996 (175/1996). Se saatetaan voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Koska sopimus sisältää lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä, on eduskunnan hyväksyttävä sopimus. Tämä vastaa perustuslakivaliokunnan lausunnossaan 19/1995 vp 29 päivältä marraskuuta 1995 ilmaisemaa kantaa, jonka mukaan asiasisältöisiä voimaansaattamislakeja käytettäessä myös sopimuksen hyväksymisestä on päätettävä eduskunnassa.

Edellä olevan perusteella ja hallitusmuodon 33 §:n mukaisesti esitetään:

*että Eduskunta hyväksyisi ne 29 päivänä toukokuuta 1993 tehdyn lasten suoje-
lua sekä yhteistyötä kansainvälisissä lap-
seksiottamisasioissa koskevan yleissopi-
muksen määräykset, jotka vaativat Edus-
kunnan suostumuksen.*

Helsingissä 20 päivänä joulukuuta 1996

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Vt. ulkoasiainministeri
Pääministeri *Paavo Lipponen*

(Suomennos)

**Yleissopimus
lasten suojelusta sekä yhteistyöstä kansain-
välisissä lapseksiottamisasioissa**

**Convention
on protection of children and co-operation
in respect of intercountry adoption**

Tämän yleissopimuksen allekirjoittaneet valtiot, jotka:

tunnustavat, että lapsen tulisi persoonallisuutensa täysipainoisen ja sopusointuisen kehityksen vuoksi kasvaa perheessä onnellisuuden, rakkauden ja ymmärtämyksen ilmapii-
rissä,

palauttavat mieleen, että jokaisen valtion tulisi ryhtyä ensisijaisesti niihin toimiin, jotka ovat aiheellisia, jotta lapsi voi pysyä omassa perheessään,

tunnustavat, että kansainvälisellä lapseksiottamisella voidaan antaa pysyvä perhe lapselle, jolle ei voida löytää sopivaa perhetä hänen alkuperävaltiossaan,

ovat vakuuttuneita tarpeesta ryhtyä toimiin varmistaakseen, että kansainväliset lapseksiottamiset toteutetaan lapsen edun mukaisesti ja hänen perusoikeuksiaan kunnioittaen sekä estääkseen lasten kaappaamisen, myynnin ja kauppaamisen,

haluavat tämän vuoksi vahvistaa yhteiset määräykset, joissa otetaan huomioon kansainvälisissä sopimuksissa ilmaistut periaatteet, varsinkin *Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksessa lapsen oikeuksista* 20 päivältä marraskuuta 1989 sekä *Yhdistyneiden Kansakuntien julistuksessa sosiaalisista ja oikeudellisista periaatteista lasten huollossa* ja suojelussa, erityisesti sijaishuollossa sekä kansallisessa että kansainvälisessä lapseksiottamisessa (yleiskokouksen päätöslauselma 41/85, 3 päivältä joulukuuta 1986) ilmaistut periaatteet,

ovat sopineet seuraavista määräyksistä:

The States signatory to the present Convention,

Recognizing that the child, for the full and harmonious development of his or her personality, should grow up in a family environment, in an atmosphere of happiness, love and understanding,

Recalling that each State should take, as a matter of priority, appropriate measures to enable the child to remain in the care of his or her family of origin,

Recognizing that intercountry adoption may offer the advantage of a permanent family to a child for whom a suitable family cannot be found in his or her State of origin,

Convinced of the necessity to take measures to ensure that intercountry adoptions are made in the best interests of the child and with respect for his or her fundamental rights, and to prevent the abduction, the sale of, or traffic in children,

Desiring to establish common provisions to this effect, taking into account the principles set forth in international instruments, in particular the United Nations Convention on the Rights of the Child, of 20 November 1989, and the United Nations Declaration on Social and Legal Principles relating to the Protection and Welfare of Children, with Special Reference to foster Placement and Adoption nationally and Internationally (General Assembly Resolution 41/85, of 3 December 1986),

Have agreed upon the following provisions

I LUKU

CHAPTER 1

YLEISSOPIMUKSEN SOVELTAMISALA

SCOPE OF THE CONVENTION

1 artikla

Article 1

Tämän yleissopimuksen tavoitteena on:
a vahvistaa takeet sille, että kansainväliset lapseksiottamiset toteutetaan lapsen edun

The objects of the present Convention are
a to establish safeguards to ensure that intercountry adoptions take place in the best

mukaisesti ja kansainvälisessä oikeudessa tunnustettuja lapsen perusoikeuksia kunnioit-taen;

b toteuttaa sopimusvaltioiden välinen yhteistyöjärjestelmä sen varmistamiseksi, että näitä takeita kunnioitetaan, ja siten lasten kaappaamisen, myynnin ja kaappaamisen estämiseksi;

c varmistaa, että tämän yleissopimuksen mukaisesti toteutetut lapseksiottamiset tunnustetaan päteviksi sopimusvaltioissa.

2 artikla

1. Tätä yleissopimusta sovelletaan, jos lapsi, jolla on asuinpaikka jossakin sopimusvaltiossa (*lapsen alkuperävaltio*), on siirretty tai häntä ollaan siirtämässä taikka hänet tullaan siirtämään toiseen sopimusvaltioon (*lapsen vastaanottava valtio*) joko sen jälkeen, kun hänen lapseksiottamisensa on vahvistettu hänen alkuperävaltiossaan, ja lapseksiottajina olevilla aviopuolisoilla tai lapseksiottajana olevalla henkilöllä on asuinpaikka lapsen vastaanottavassa valtiossa, taikka tällaisen lapseksiottamisen vahvistamiseksi lapsen vastaanottavassa valtiossa tai lapsen alkuperävaltiossa.

2. Tämä yleissopimus koskee vain lapseksiottamista, jolla vahvistetaan pysyvä lapsen ja vanhemman suhde.

3 artikla

Tätä yleissopimusta ei sovelleta enää, jos 17 artiklan *c* kohdassa tarkoitettuja hyväksymisiä ei ole annettu, ennen kuin lapsi on täyttänyt kahdeksantoista vuotta.

II LUKU

KANSAINVÄLISEN LAPSEKSIOTTAMISEN EDELLYTYKSET

4 artikla

Tässä yleissopimuksessa tarkoitettu lapseksiottaminen voidaan vahvistaa vain, jos lapsen alkuperävaltion toimivaltaiset viranomaiset:

a ovat vahvistaneet, että lapsi voidaan antaa ottolapseksi;

b ovat riittävästi tutkittuaan mahdollisuuksia sijoittaa lapsi hänen alkuperävaltiossaan todenneet, että kansainvälinen lapseksiottaminen on lapsen edun mukainen;

interests of the child and with respect for his or her fundamental rights as recognized in international law;

b to establish a system of co-operation amongst Contracting States to ensure that those safeguards are respected and thereby prevent the abduction, the sale of, or traffic in children;

c to secure the recognition in Contracting States of adoptions made in accordance with the Convention.

Article 2

1 The Convention shall apply where a child habitually resident in one Contracting State ('the State of origin') has been, is being, or is to be moved to another Contracting State ('the receiving State') either after his or her adoption in the State of origin by spouses or a person habitually resident in the receiving State, or for the purposes of such an adoption in the receiving State or in the State of origin.

2 The Convention covers only adoptions which create a permanent parent-child relationship.

Article 3

The Convention ceases to apply if the agreements mentioned in Article 17, sub-paragraph *c*, have not been given before the child attains the age of eighteen years.

CHAPTER II

REQUIREMENTS FOR INTERCOUNTRY ADOPTIONS

Article 4

An adoption within the scope of the Convention shall take place only if the competent authorities of the State of origin

a have established that the child is adoptable;

b have determined, after possibilities for placement of the child within the State of origin have been given due consideration, that an intercountry adoption is in the child's best interests;

c ovat varmistautuneet siitä, että

1) niille henkilöille, laitoksille ja viranomaisille, joiden suostumus lapseksiottamiseen tarvitaan, on annettu tarvittavaa neuvontaa sekä riittävät tiedot heidän suostumuksensa vaikutuksista, erityisesti siitä, merkitseekö lapseksiottaminen lapsen ja hänen sukulaistensa välisen oikeudellisen suhteen lakkaamista vai ei,

2) nämä henkilöt, laitokset ja viranomaiset ovat antaneet suostumuksensa vapaaehtoisesti, lain mukaan vaadittavassa muodossa sekä kirjallisina tai kirjallisesti todistettuina,

3) suostumuksia ei ole hankittu maksua tai minkäänlaista korvausta vastaan ja suostumuksia ei ole peruutettu, ja

4) tapauksissa, joissa tarvitaan äidin suostumus, tämä suostumus on annettu vasta lapsen syntymän jälkeen; sekä

d ottaen huomioon lapsen iän ja kehitystason ovat varmistautuneet siitä, että

1) lapselle on annettu neuvontaa sekä riittävät tiedot lapseksiottamisen vaikutuksista ja, jos lapsen suostumus on tarpeen, hänen lapseksiottamiseen antamansa suostumuksen vaikutuksista,

2) lapsen toivomukset ja mielipide on otettu huomioon,

3) tapauksissa, joissa lapseksiottamiseen tarvitaan lapsen suostumus, suostumus on annettu vapaaehtoisesti, lain mukaan vaadittavassa muodossa sekä kirjallisena tai kirjallisesti todistettuna, ja

4) suostumusta ei ole hankittu maksua tai minkäänlaista korvausta vastaan.

5 artikla

Tässä yleissopimuksessa tarkoitettu lapseksiottaminen voidaan vahvistaa vain, jos lapsen vastaanottavan valtion toimivaltaiset viranomaiset:

a ovat todenneet, että lapseksiottajat ovat kelpoisia ja sopivia ottovanhemmiksi;

b ovat varmistautuneet siitä, että lapseksiottajille on annettu tarvittavaa neuvontaa; sekä

c ovat todenneet, että lapsella on lupa tai että hän saa luvan päästä lapsen vastaanotettavaan valtioon ja asua siellä pysyvästi.

c have ensured that

(1) the persons, institutions and authorities whose consent is necessary for adoption, have been counselled as may be necessary and duly informed of the effects of their consent, in particular whether or not an adoption will result in the termination of the legal relationship between the child and his or her family of origin,

(2) such persons, institutions and authorities have given their consent freely, in the required legal form, and expressed or evidenced in writing,

(3) the consents have not been induced by payment or compensation of any kind and have not been withdrawn, and

(4) the consent of the mother, where required, has been given only after the birth of the child; and

d have ensured, having regard to the age and degree of maturity of the child, that

(1) he or she has been counselled and duly informed of the effects of the adoption and of his or her consent to the adoption, where such consent is required,

(2) consideration has been given to the child's wishes and opinions,

(3) the child's consent to the adoption, where such consent is required, has been given freely, in the required legal form, and expressed or evidenced in writing, and

(4) such consent has not been induced by payment or compensation of any kind.

Article 5

An adoption within the scope of the Convention shall take place only if the competent authorities of the receiving State

a have determined that the prospective adoptive parents are eligible and suited to adopt;

b have ensured that the prospective adoptive parents have been counselled as may be necessary; and

c have determined that the child is or will be authorized to enter and reside permanently in that State.

III LUKU

KESKUSVIRANOMAISET JA VALTUUTETUT TOIMIELIMET

6 artikla

1. Kukin sopimusvaltio nimeää keskusviranomaisen, jonka tehtävänä on täyttää sille tässä yleissopimuksessa määrätty velvoitteet.

2. Liittovaltiot, valtiot, joissa on yhtä useampia oikeusjärjestelmiä sekä valtiot, joihin kuuluu erillisiä itsehallinnollisia alueita, saavat nimetä yhtä useamman keskusviranomaisen sekä määrittää niiden alueellisen tai henkilöönnellisen toimivallan. Valtion, joka on nimennyt yhtä useamman keskusviranomaisen, tulee nimetä näistä se, jolle tiedonannot ja ilmoitukset voidaan lähettää toimitettaviksi edelleen kyseisen valtion toimivaltaiselle keskusviranomaiselle.

7 artikla

1. Keskusviranomaiset toimivat yhteistyössä ja edistävät yhteistoimintaa valtioidensa toimivaltaisten viranomaisten kesken suojelakseen lapsia ja toteuttaakseen tämän yleissopimuksen muut tavoitteet.

2. Keskusviranomaiset ryhtyvät itse kaikkiin aiheellisiin toimiin:

a toimittaakseen tietoja lapseksiottamista koskevasta valtioidensa lainsäädännöstä sekä muita yleisiä tietoja, kuten tilastoja ja vakio-kaavoja;

b antaakseen toisilleen tietoja siitä, miten tätä yleissopimusta noudatetaan, sekä siinä määrin kuin mahdollista, poistaakseen esteet sen soveltamiselta.

8 artikla

Keskusviranomaiset ryhtyvät itse tai viranomaisten välityksellä kaikkiin aiheellisiin toimiin estääkseen epäoikeutetun taloudellisen tai muun hyödyn hankkimisen lapseksiottamisen yhteydessä sekä ehkäistäkseen tämän yleissopimuksen tavoitteiden vastaiset menettelytavat.

9 artikla

Keskusviranomaiset ryhtyvät itse taikka viranomaisten tai valtiossaan asianmukaisesti valtuutettujen toimielinten välityksellä kaikkiin aiheellisiin toimiin erityisesti:

a kootakseen, säilyttääkseen ja vaihtaak-

Chapter III

CENTRAL AUTHORITIES AND ACCREDITED BODIES

Article 6

1 A Contracting State shall designate a Central Authority to discharge the duties which are imposed by the Convention upon such authorities.

2 Federal States, States with more than one system of law or States having autonomous territorial units shall be free to appoint more than one Central Authority and to specify the territorial or personal extent of their functions. Where a State has appointed more than one Central Authority, it shall designate the Central Authority to which any communication may be addressed for transmission to the appropriate Central Authority within that State.

Article 7

1 Central Authorities shall co-operate with each other and promote co-operation amongst the competent authorities in their States to protect children and to achieve the other objects of the Convention.

2 They shall take directly all appropriate measure to

a provide information as to the laws of their States concerning adoption and other general information, such as statistics and standard forms;

b keep one another informed about the operation of the Convention and, as far as possible, eliminate any obstacles to its application.

Article 8

Central Authorities shall take, directly or through public authorities, all appropriate measures to prevent improper financial or other gain in connection with an adoption and to deter all practices contrary to the objects of the Convention.

Article 9

Central Authorities shall take, directly or through public authorities or other bodies duly accredited in their State, all appropriate measure, in particular to

a collect, preserve and exchange informa-

seen tietoja lapsen ja lapseksiottajien oloista siinä määrin kuin se on tarpeen lapseksiottamisen toteuttamiseksi;

b helpottaakseen, seurataksaan ja nopeuttaakseen lapseksiottamisen vahvistamiseen johtavaa menettelyä;

c edistääkseen lapseksiottamisasioissa annettavien neuvonta- ja seurantapalvelujen kehittämistä valtiossaan;

d antaa toisilleen kirjallisesti yleisarvioita kokemuksista kansainvälisissä lapseksiottamisasioissa;

e vastataksaan, siltä osin kuin se on keskusviranomaisen valtion lainsäädännön mukaan sallittua, muiden keskusviranomaisten tai viranomaisten perusteltuihin pyyntöihin saada tietoja lapseksiottamisesta tietyssä yksittäistapauksessa.

10 artikla

Valtuutuksen voi saada ja säilyttää vain toimielin, joka osoittaa kykenevänsä hoitamaan moitteettomasti ne tehtävät, jotka sille voidaan uskoa.

11 artikla

Valtuutetun toimielimen tulee täyttää seuraavat edellytykset:

a se pyrkii, valtuuttaneen valtion toimivaltaisten viranomaisten vahvistamin ehdoin ja rajoituksin, yksinomaan tavoitteisiin, jotka eivät tuota voittoa;

b sen johto ja henkilöstö on ammattitaidaltaan sekä koulutukseltaan tai kokemukseltaan pätevää kansainvälisissä lapseksiottamisasioissa; sekä

c sen kokoonpano, toiminta ja taloudellinen tila ovat kyseisen valtion toimivaltaisten viranomaisten valvonnassa.

12 artikla

Sopimusvaltiossa valtuutettu toimielin saa toimia toisessa sopimusvaltiossa vain, jos kummankin valtion toimivaltaiset viranomaiset ovat antaneet luvan siihen.

13 artikla

Kunkin sopimusvaltion on ilmoitettava Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssin sihteeristölle keskusviranomaisiksi nimetyt ja lisäksi kunkin keskusviranomaisen toimivalta, jos sopimusvaltiossa on useita keskusviranomaisia, sekä valtuutettujen toimielinten nimet ja osoitteet.

tion about the situation of the child and the prospective adoptive parents, so far as is necessary to complete the adoption;

b facilitate, follow and expedite proceedings with a view to obtaining the adoption;

c promote the development of adoption counselling and post-adoption services in their States;

d provide each other with general evaluation reports about experience with inter-country adoption;

e reply, in so far as is permitted by the law of their State, to justified requests from other Central Authorities or public authorities for information about a particular adoption situation.

Article 10

Accreditation shall only be granted to and maintained by bodies demonstrating their competence to carry out properly the tasks with which they may be entrusted.

Article 11

An accredited body shall

a pursue only non-profit objectives according to such conditions and within such limits as may be established by the competent authorities of the State of accreditation;

b be directed and staffed by persons qualified by their ethical standards and by training or experience to work in the field of intercountry adoption; and

c be subject to supervision by competent authorities of that State as to its composition, operation and financial situation.

Article 12

A body accredited in one Contracting State may act in another Contracting State only if the competent authorities of both States have authorized it to do so.

Article 13

The designation of the Central Authorities and, where appropriate, the extent of their functions, as well as the names and addresses of the accredited bodies shall be communicated by each Contracting State to the Permanent Bureau of the Hague Conference on Private International Law.

IV LUKU

MENETTELYÄ KOSKEVAT
VAATIMUKSET KANSAINVÄLISISSÄ
LAPSEKSIOTTAMISASIOISSA

14 artikla

Jos joku, jolla on asuinpaikka sopimusvaltiossa, haluaa ottaa ottolapseksi lapsen, jolla on asuinpaikka toisessa sopimusvaltiossa, hänen on esitettävä pyyntö sen valtion keskusviranomaiselle, jossa hänellä on asuinpaikka.

15 artikla

1. Jos lapsen vastaanottavan valtion keskusviranomainen katsoo, että hakijat ovat kelpoisia ja sopivia ottovanhemmiksi, keskusviranomainen laatii selvityksen, jossa on tiedot hakijoiden henkilöllisyydestä, kelpoisuudesta ja sopivuudesta ottovanhemmiksi, heidän taustastaan, perhesuhteistaan, terveydentilastaan ja terveydellisestä taustastaan, sosiaalisesta ympäristöstään, lapseksiottamisen syistä, hakijoiden sopivuudesta kansainväliseen lapseksiottamiseen sekä niiden lasten ominaisuuksista, joista he olisivat sopia huolehtimaan.

2. Keskusviranomainen toimittaa selvityksen lapsen alkuperävaltion keskusviranomaiselle.

16 artikla

1. Jos lapsen alkuperävaltion keskusviranomainen katsoo, että lapsi voidaan antaa ottolapseksi, se

a laatii selvityksen, jossa on tiedot lapsen henkilöllisyydestä, siitä, että hänet voidaan antaa ottolapseksi, hänen taustastaan, sosiaalisesta ympäristöstään, perhesuhteistaan, hänen ja hänen perheensä terveydentilasta ja terveydellisestä taustasta sekä hänen erityistarpeistaan;

b ottaa aiheellisella tavalla huomioon lapsen kasvatuksen sekä hänen etnisen, uskonnollisen ja kulttuurisen taustansa;

c varmistautuu siitä, että suostumukset on annettu 4 artiklan mukaisesti;

d erityisesti lasta ja lapseksiottajia koskevien selvitysten perusteella toteaa, onko suunniteltu sijoitus lapsen edun mukainen.

2. Keskusviranomainen toimittaa lapsen vastaanottavan valtion keskusviranomaiselle

CHAPTER IV

PROCEDURAL REQUIREMENTS IN
INTERCOUNTRY ADOPTION

Article 14

Persons habitually resident in a Contracting State, who wish to adopt a child habitually resident in another Contracting State, shall apply to the Central Authority in the State of their habitual residence.

Article 15

1 If the Central Authority of the receiving State is satisfied that the applicants are eligible and suited to adopt, it shall prepare a report including information about their identity, eligibility and suitability to adopt, background, family and medical history, social environment, reasons for adoption, ability to undertake an intercountry adoption, as well as the characteristics of the children for whom they would be qualified to care.

2 It shall transmit the report to the Central Authority of the State of origin.

Article 16

1 If the Central Authority of the State of origin is satisfied that the child is adoptable, it shall

a prepare a report including information about his or her identity, adoptability, background, social environment, family history, medical history including that of the child's family, and any special needs of the child;

b give due consideration to the child's upbringing and to his or her ethnic, religious and cultural background;

c ensure that consents have been obtained in accordance with Article 4; and

d determine, on the basis in particular of the reports relating to the child and the prospective adoptive parents, whether the envisaged placement is in the best interests of the child.

2 It shall transmit to the Central Authority of the receiving State its report on the child,

selvityksensä lapsesta, näytön siitä, että tarvittavat suostumukset on hankittu, sekä perustelut sijoitusta koskevalle kannanotolleen, huolehtien tällöin siitä, että äidin ja isän henkilöllisyyttä ei ilmaista, jos heidän henkilöllisyyttään ei lapsen alkuperävaltiossa saa paljastaa.

17 artikla

Päätös lapsen uskomisesta lapseksiottajille voidaan lapsen alkuperävaltiossa tehdä vain:

a jos lapsen alkuperävaltion keskusviranomaisella on varmistautunut siitä, että lapseksiottajat suostuvat päätökseen;

b jos lapsen vastaanottavan valtion keskusviranomaisella on hyväksynyt kyseisen päätöksen, tapauksissa, joissa lapsen vastaanottavan valtion lainsäädännön mukaan päätös on hyväksyttävä tai joissa lapsen alkuperävaltion keskusviranomaisella vaatii tällaisen hyväksymisen;

c jos kummankin valtion keskusviranomaiset ovat hyväksyneet sen, että lapseksiottamismenettelyä jatketaan; sekä

d jos 5 artiklan mukaisesti on todettu, että lapseksiottajat ovat kelpoisia ja sopivia ottovanhemmiksi sekä että lapsella on lupa tai että hän saa luvan päästä lapsen vastaanotettavaan valtioon ja asua siellä pysyvästi.

18 artikla

Kummankin valtion keskusviranomaiset ryhtyvät kaikkiin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen, jotta lapsi saa luvan poistua alkuperävaltiostaan sekä päästä lapsen vastaanotettavaan valtioon ja asua siellä pysyvästi.

19 artikla

1. Lapsi saadaan siirtää lapsen vastaanotettavaan valtioon vain, jos 17 artiklassa määrätyt edellytykset täyttyvät.

2. Kummankin valtion keskusviranomaiset valvovat, että lapsen siirtäminen lapsen vastaanotettavaan valtioon tapahtuu turvallisesti ja sopivissa olosuhteissa sekä, jos mahdollista, ottovanhempien tai lapseksiottajien seurassa.

3. Jos lasta ei siirretä lapsen vastaanotettavaan valtioon, 15 ja 16 artiklassa tarkoitetut selvitykset palautetaan ne toimittaneille viranomaisille.

20 artikla

Keskusviranomaiset antavat toisilleen tietoja lapseksiottamismenettelystä ja toimista,

proof that the necessary consents have been obtained and the reasons for its determination on the placement, taking care not to reveal the identity of the mother and the father if, in the State of origin, these identities may not be disclosed.

Article 17

Any decision in the State of origin that a child should be entrusted to prospective adoptive parents may only be made if

a the Central Authority of that State has ensured that the prospective adoptive parents agree;

b the Central Authority of the receiving State has approved such decision, where such approval is required by the law of that State or by the Central Authority of the State of origin;

c the Central Authorities of both States have agreed that the adoption may proceed; and

d it has been determined, in accordance with Article 5, that the prospective adoptive parents are eligible and suited to adopt and that the child is or will be authorized to enter and reside permanently in the receiving State.

Article 18

The Central Authorities of both States shall take all necessary steps to obtain permission for the child to leave the State of origin and to enter and reside permanently in the receiving State.

Article 19

1 The transfer of the child to the receiving State may only be carried out if the requirements of Article 17 have been satisfied.

2 The Central Authorities of both States shall ensure that this transfer takes place in secure and appropriate circumstances and, if possible, in the company of the adoptive or prospective adoptive parents.

3 If the transfer of the child does not take place, the reports referred to in Articles 15 and 16 are to be sent back to the authorities who forwarded them.

Article 20

The Central Authorities shall keep each other informed about the adoption process

joihin on ryhdytty menettelyn saattamiseksi päätökseen, sekä jos koeaikaa edellytetään, sijoituksen onnistumisesta koeaikana.

21 artikla

1. Jos lapseksiottaminen on määrä vahvistaa sen jälkeen, kun lapsi on siirretty lapsen vastaanottavaan valtioon, ja tämän valtion keskusviranomaisen katsoo, että lapsen sijoituksen jatkaminen lapseksiottajien luona ei enää ole lapsen edun mukaista, tämän keskusviranomaisen on ryhdyttävä tarvittaviin toimiin suojellakseen lasta, erityisesti:

a lapsen ottamisesta pois lapseksiottajilta ja järjestääkseen lapselle väliaikaisen hoidon;

b järjestääkseen viipymättä, lapsen alkuperävaltion keskusviranomaisen kanssa neuvotellen, lapseksiottamisen tarkoituksessa lapselle uuden sijoituksen tai, jollei se ole mahdollista, vaihtoehtoisen pitkäaikaisen hoidon; lapseksiottamista ei saa vahvistaa, ennen kuin lapsen alkuperävaltion keskusviranomaiselle on asianmukaisesti ilmoitettu uusista lapseksiottajista;

c järjestääkseen, jollei muuta mahdollisuutta ole, lapsen palauttamisen tapauksessa, jossa hänen etunsa sitä edellyttää.

2. Ottaen erityisesti huomioon lapsen iän ja kehitystason häntä kuullaan toimista, joihin tämän artiklan mukaan ryhdytään, ja jos se on tarkoituksenmukaista, häneltä pyydetään lupa toimiin.

22 artikla

1. Siltä osin kuin se on keskusviranomaisen valtion lainsäädännön mukaan sallittua, keskusviranomaiselle tämän luvun mukaan kuuluvista tehtävistä voivat huolehtia myös viranomaiset tai III luvun mukaan valtuutetut toimielimet.

2. Sopimusvaltio voi tehdä tämän yleissopimuksen tallettajalle selityksen siitä, että keskusviranomaiselle 15—21 artiklan mukaan kuuluvista tehtävistä voivat, siltä osin kuin se on kyseisen valtion lainsäädännön mukaan sallittua, ja kyseisen valtion toimivaltaisten viranomaisten valvonnassa, huolehtia myös toimielimet tai henkilöt, jotka:

a täyttävät kyseisessä valtiossa asetetut kunniallisuutta, ammattitaitoa, kokemusta ja vastuullisuutta koskevat vaatimukset; sekä

b ovat ammattietiikaltaan sekä koulutukseltaan tai kokemukseltaan päteviä kansainvälisissä lapseksiottamisasioissa.

3. Sopimusvaltion, joka tekee 2 kappalees-

and the measure taken to complete it, as well as about the progress of the placement if a probationary period is required.

Article 21

1 Where the adoption is to take place after the transfer of the child to the receiving State and it appears to the Central Authority of that State that the continued placement of the child with the prospective adoptive parents is not in the child's best interests, such Central Authority shall take the measures necessary to protect the child, in particular

a to cause the child to be withdrawn from the prospective adoptive parents and to arrange temporary care;

b in consultation with the Central Authority of the State of origin, to arrange without delay a new placement of the child with a view to adoption or, if this is not appropriate, to arrange alternative long-term care; an adoption shall not take place until the Central Authority of the State of origin has been duly informed concerning the new prospective adoptive parents;

c as a last resort, to arrange the return of the child, if his or her interests so require.

2 Having regard in particular to the age and degree of maturity of the child, he or she shall be consulted and, where appropriate, his or her consent obtained in relation to measures to be taken under this Article.

Article 22

1 The functions of a Central Authority under this Chapter may be performed by public authorities or by bodies accredited under Chapter III, to the extent permitted by the law of its State.

2 Any Contracting State may declare to the depositary of the Convention that the functions of the Central Authority under Articles 15 to 21 may be performed in that State, to the extent permitted by the law and subject to the supervision of the competent authorities of that State, also by bodies or persons who

a meet the requirements of integrity, professional competence, experience and accountability of that State; and

b are qualified by their ethical standards and by training or experience to work in the field of intercountry adoption.

3 A Contracting State which makes the

sa tarkoitettun selityksen, on ilmoitettava Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssin sihteeristölle edellä tarkoitettujen toimielinten ja henkilöiden nimet ja osoitteet.

4. Sopimusvaltio voi tehdä tämän yleissopimuksen tallettajalle selityksen siitä, että lapsia, joilla on asuinpaikka sen alueella, voidaan antaa ottolapsiksi vain, jos keskusviranomaisten tehtävistä huolehditaan 1 kappaleen mukaisesti.

5. Edellä 2 kappaleessa tarkoitettua selityksestä huolimatta 15 ja 16 artiklassa tarkoitettujen selvitysten laatiminen on aina keskusviranomaisten, muiden viranomaisten tai toimielinten vastuulla 1 kappaleen mukaisesti.

V LUKU

LAPSEKSIOTTAMISEN TUNNUSTAMISEN JA VAIKUTUKSET

23 artikla

1. Jos sen valtion toimivaltainen viranomainen, jossa lapseksiottaminen on vahvistettu, on varmentanut lapseksiottamisen tämän yleissopimuksen mukaiseksi, lapseksiottaminen tunnustetaan ilman eri toimenpidettä päteväksi muissa sopimusvaltioissa. Varmennuksessa yksilöidään, koska 17 artiklan c kohdassa tarkoitettua hyväksymistä on annettu ja mikä elin ne on antanut.

2. Sopimusvaltio ilmoittaa tämän yleissopimuksen allekirjoittamisen, ratifiointin tai hyväksymisen taikka siihen liittymisen yhteydessä sopimuksen tallettajalle niiden viranomaisten nimet ja tehtävät, jotka kyseisessä valtiossa ovat toimivaltaisia antamaan varmennuksen. Se ilmoittaa tallettajalle myös näiden viranomaisten nimeämisessä tapahtuneista muutoksista.

24 artikla

Lapseksiottaminen voidaan jättää tunnustamatta päteväksi sopimusvaltiossa vain, jos lapseksiottaminen, lapsen etu huomioon ottaen, on selvästi kyseisen valtion oikeusjärjestyksen perusteiden vastainen.

25 artikla

Sopimusvaltio voi tehdä tämän yleissopimuksen tallettajalle selityksen siitä, että se ei tämän yleissopimuksen nojalla sitoudu tunnustamaan päteväksi lapseksiottamista, joka

declaration provided for in paragraph 2 shall keep the Permanent Bureau of the Hague Conference on Private International Law informed of the names and addresses of these bodies and persons.

4 Any Contracting State may declare to the depositary of the Convention that adoptions of children habitually resident in its territory may only take place if the functions of the Central Authorities are performed in accordance with paragraph 1.

5 Notwithstanding any declaration made under paragraph 2, the report provided for in Articles 15 and 16 shall, in every case, be prepared under the responsibility of the Central Authority or other authorities or bodies in accordance with paragraph 1.

CHAPTER V

RECOGNITION AND EFFECTS OF THE ADOPTION

Article 23

1 An adoption certified by the competent authority of the State of the adoption as having been made in accordance with the Convention shall be recognized by operation of law in the other Contracting States. The certificate shall specify when and by whom the agreements under Article 17, sub-paragraph c, were given.

2 Each contracting State shall, at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession, notify the depositary of the Convention of the identity and the functions of the authority or the authorities which, in that State, are competent to make the certification. It shall also notify the depositary of any modification in the designation of these authorities.

Article 24

The recognition of an adoption may be refused in a Contracting State only if the adoption is manifestly contrary to its public policy, taking into account the best interests of the child.

Article 25

Any Contracting State may declare to the depositary of the Convention that it will not be bound under this Convention to recognize adoptions made in accordance with an ag-

on vahvistettu 39 artiklan 2 kappaleen nojalla tehdyn sopimuksen mukaisesti.

26 artikla

1. Lapseksiottamisen tunnustaminen päteväksi merkitsee, että tunnustetaan:

a lapsen ja hänen ottovanhempiensa välisen lapsen ja vanhempien oikeudellinen suhde;

b ottovanhemmille kuuluva vanhempien vastuu lapsesta;

c lapsen ja hänen äitinsä ja isänsä välillä olleen lapsen ja vanhemman oikeudellisen suhteen lakkaaminen, jos lapseksiottamisella on tämä vaikutus siinä sopimusvaltiossa, jossa lapseksiottaminen on vahvistettu.

2. Jos lapseksiottamisen vaikutuksena on, että lapsen ja vanhemman välinen oikeudellinen suhde lakkaa, lapsella on lapsen vastaanottavassa valtiossa ja muissa sopimusvaltioissa, joissa lapseksiottaminen tunnustetaan päteväksi, oikeudet, jotka vastaavat vaikutuksiltaan samanlaisista lapseksiottamisista johtuvia oikeuksia kussakin näistä valtioista.

3. Mitä edellisissä kappaleissa määrätään, ei estä soveltamasta lapseksiottamisen päteväksi tunnustavassa sopimusvaltiossa voimassa olevia, lapsen kannalta edullisempia säännöksiä tai määräyksiä.

27 artikla

1. Jos lapsen alkuperävaltiossa vahvistetun lapseksiottamisen vaikutuksena ei ole lapsen ja vanhemman välisen oikeudellisen suhteen lakkaaminen, lapseksiottaminen voidaan lapseksiottamisen päteväksi tunnustavassa lapsen vastaanottavassa valtiossa muuttaa lapseksiottamiseksi, jonka vaikutuksena on lapsen ja vanhemman välisen oikeudellisen suhteen lakkaaminen;

a jos se on lapsen vastaanottavan valtion lainsäädännön mukaan sallittua; sekä

b jos 4 artiklan c ja d kohdassa tarkoitetut suostumukset on annettu tai annetaan tällaiseen lapseksiottamiseen.

2. Lapseksiottamisen muuttamista koskevaan päätökseen sovelletaan, mitä 23 artiklassa määrätään.

VI LUKU

YLEISET MÄÄRÄYKSET

28 artikla

Tämä yleissopimus ei vaikuta lapsen alku-

reement concluded by application of Article 39, paragraph 2.

Article 26

1 The recognition of an adoption includes recognition of

a the legal parent-child relationship between the child and his or her adoptive parents;

b parental responsibility of the adoptive parents for the child;

c the termination of a pre-existing legal relationship between the child and his or her mother and father, if the adoption has this effect in the Contracting State where it was made.

2 In the case of an adoption having the effect of terminating a pre-existing legal parent-child relationship, the child shall enjoy in the receiving State, and in any other Contracting State where the adoption is recognized, rights equivalent to those resulting from adoptions having this effect in each such State.

3 The preceding paragraphs shall not prejudice the application of any provision more favourable for the child, in force in the Contracting State which recognizes the adoption.

Article 27

1 Where an adoption granted in the State of origin does not have the effect of terminating a pre-existing legal parent-child relationship, it may, in the receiving State which recognizes the adoption under the Convention, be converted into an adoption having such an effect

a if the law of the receiving State so permits; and

b if the consents referred to in Article 4, sub-paragraphs *c* and *d*, have been or are given for the purpose of such an adoption.

2 Article 23 applies to the decision converting the adoption.

CHAPTER VI

GENERAL PROVISIONS

Article 28

The Convention does not affect any law of

perävaltion lainsäädäntöön, jonka mukaan lapseksiottaminen on vahvistettava kyseisessä valtiossa, jos lapsella on asuinpaikka siellä, taikka jonka mukaan tällaista lasta ei saa sijoittaa tai siirtää lapsen vastaanottavaan valtioon ennen lapseksiottamisen vahvistamista.

29 artikla

Lapseksiottajat eivät saa olla yhteydessä lapsen vanhempiin tai kehenkään muuhun, joka huolehtii lapsesta, ennen kuin 4 artiklan a—c kohdan ja 5 artiklan a kohdan määräyksiä on noudatettu, ellei kysymyksessä ole perheensisäinen lapseksiottaminen tai yhteys ole lapsen alkuperävaltion toimivaltaisen viranomaisen vahvistamien ehtojen mukainen.

30 artikla

1. Sopimusvaltion toimivaltaiset viranomaiset huolehtivat siitä, että niiden hallussa olevat, lapsen syntyperää koskevat tiedot, erityisesti lapsen vanhempien henkilöllisyyttä koskevat tiedot, sekä lapsen ja hänen perheensä terveydentilaa ja terveydellistä taustaa koskevat tiedot säilytetään.

2. Nämä viranomaiset varmistavat, että lapsella tai hänen edustajallaan on mahdollisuus tarpeellisella tavalla ohjattuna tutustua tietoihin siltä osin kuin se on kyseisen valtion lainsäädännön mukaan sallittua.

31 artikla

Jollei 30 artiklasta muuta johdu, tämän yleissopimuksen mukaisesti koottuja tai toimitettuja henkilötietoja, varsinkaan 15 ja 16 artiklassa tarkoitettuja tietoja, ei saa käyttää muihin kuin niihin tarkoituksiin, joita varten ne on koottu tai toimitettu.

32 artikla

1. Kukaan ei saa hankkia epäoikeutettua taloudellista tai muuta hyötyä kansainvälisiin lapseksiottamisasioihin liittyvästä toiminnasta.

2. Periä tai maksaa saadaan vain kulut ja kustannukset, lapseksiottamisasiassa mukana olevien kohtuulliset palkkiot mukaan luettuihin.

3. Lapseksiottamisasiassa mukana olevien toimielinten johtajat, niiden hallintoa hoitavat tai niiden työntekijät eivät saa ottaa vastaan korvausta, joka on kohtuuttoman suuri tarjottuihin palveluihin nähden.

a State of origin which requires that the adoption of a child habitually resident within that State take place in that State or which prohibits the child's placement in, or transfer to, the receiving State prior to adoption.

Article 29

There shall be no contact between the prospective adoptive parents and the child's parents or any other person who has care of the child until the requirements of Article 4, sub-paragraphs a to c, and Article 5, sub-paragraph a, have been met, unless the adoption takes place within a family or unless the contact is in compliance with the conditions established by the competent authority of the State of origin.

Article 30

1 The competent authorities of a Contracting State shall ensure that information held by them concerning the child's origin, in particular information concerning the identity of his or her parents, as well as the medical history, is preserved.

2 They shall ensure that the child or his or her representative has access to such information, under appropriate guidance, in so far as is permitted by the law of that State.

Article 31

Without prejudice to Article 30, personal data gathered or transmitted under the Convention, especially data referred to in Articles 15 and 16, shall be used only for the purposes for which they were gathered or transmitted.

Article 32

1 No one shall derive improper financial or other gain from an activity related to an intercountry adoption.

2 Only costs and expenses, including reasonable professional fees of persons involved in the adoption, may be charges or paid.

3 The directors, administrators and employees of bodies involved in an adoption shall not receive remuneration which is unreasonably high in relation to services rendered.

33 artikla

Jos toimivaltainen viranomainen toteaa, että jotakin tämän yleissopimuksen määräystä ei ole noudatettu taikka että on ilmeinen vaara jonkin tämän yleissopimuksen määräyksen noudattamatta jättämisestä, sen on välittömästi ilmoitettava asiasta valtionsa keskusviranomaiselle. Tämän keskusviranomaisen vastuulla on huolehtia siitä, että asiassa ryhdytään tarvittaviin toimiin.

34 artikla

Asiakirjan vastaanottajana olevan valtion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä asiakirjasta on esitettävä alkuperäistä vastaavaksi todistettu käännös. Jollei toisin määrätä, lapseksiottajat vastaavat käännöskuluista.

35 artikla

Sopimusvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on toimittava lapseksiottamismenettelyssä joutuisasti.

36 artikla

Jos jossakin valtiossa on lapseksiottamisasioissa voimassa kaksi tai useampia oikeusjärjestelmiä, joita sovelletaan eri alueilla:

a viittauksella asuinpaikkaan kyseisessä valtiossa tarkoitetaan asuinpaikkaa kyseisen valtion asianomaisella alueella;

b viittauksella kyseisen valtion lainsäädäntöön tarkoitetaan asianomaisella alueella voimassa olevaa lainsäädäntöä;

c viittauksella kyseisen valtion toimivaltaihin viranomaisiin tai viranomaisiin tarkoitetaan niitä, joiden toimivaltaan asianomainen alue kuuluu;

d viittauksella kyseisen valtion valtuutettuihin toimielimiin niitä, jotka ovat valtuutettuja asianomaisella alueella.

37 artikla

Jos jossakin valtiossa on lapseksiottamisasioissa voimassa kaksi tai useampia oikeusjärjestelmiä, joita sovelletaan eri henkilöryhmiin, viittauksella kyseisen valtion lainsäädäntöön tarkoitetaan sitä oikeusjärjestelmää, jota kyseisen valtion lainsäädännön mukaan on sovellettava.

Article 33

A competent authority which finds that any provision of the Convention has not been respected or that there is a serious risk that it may not be respected, shall immediately inform the Central Authority of its State. This Central authority shall be responsible for ensuring that appropriate measures are taken.

Article 34

If the competent authority of the State of destination of a document so requests, a translation certified as being in conformity with the original must be furnished. Unless otherwise provided, the costs of such translation are to be borne by the prospective adoptive parents.

Article 35

The competent authorities of the Contracting States shall act expeditiously in the process of adoption.

Article 36

In relation to a State which has two or more systems of law with regard to adoption applicable in different territorial units

a any reference to habitual residence in that State shall be construed as referring to habitual residence in a territorial unit of that State;

b any reference to the law of that State shall be construed as referring to the law in force in the relevant territorial unit;

c any reference to the competent authorities or to the public authorities of that State shall be construed as referring to those authorized to act in the relevant territorial unit;

d any reference to the accredited bodies of that State shall be construed as referring to bodies accredited in the relevant territorial unit.

Article 37

In relation to a State which with regard to adoption has two or more systems of law applicable to different categories of persons, any reference to the law of that State shall be construed as referring to the legal system specified by the law of that State.

38 artikla

Valtio, jossa eri alueilla on omat lapseksiottamisasioita koskevat oikeussääntönsä, ei ole velvollinen soveltamaan tätä yleissopimusta, jos valtio, jossa on yhtenäinen oikeusjärjestelmä, ei olisi tähän velvollinen.

39 artikla

1. Tämä yleissopimus ei vaikuta kansainvälisiin sopimuksiin, joiden osapuolina on sopimusvaltioita ja joissa on määräyksiä tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvista asioista, jos asiakirjan osapuolina olevat valtiot eivät tee toisensisältöistä selitystä.

2. Sopimusvaltio saa tehdä yhden tai useamman muun sopimusvaltion kanssa sopimuksia edistääkseen tämän yleissopimuksen soveltamista keskinäisissä suhteissaan. Näissä sopimuksissa saadaan poiketa vain 14—16 ja 18—21 artiklan määräyksistä. Valtioiden, jotka ovat tehneet tällaisen sopimuksen, on toimitettava jäljennös siitä tämän yleissopimuksen tallettajalle.

40 artikla

Tähän yleissopimuksen ei saa tehdä varauksia.

41 artikla

Tätä yleissopimusta sovelletaan kaikkiin tapauksiin, joissa 14 artiklassa tarkoitettu pyyntö on vastaanotettu sen jälkeen, kun tämä yleissopimus on tullut voimaan sekä lapsen vastaanottavassa valtiossa että lapsen alkuperävaltiossa.

42 artikla

Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssin pääsihteeri kutsuu säännöllisin väliajoin koolle erityiskomission, jossa tarkastellaan, miten tätä yleissopimusta käytännössä noudatetaan.

VII LUKU

LOPPUMÄÄRÄYKSET

43 artikla

1. Tämän yleissopimuksen voivat allekirjoittaa valtiot, jotka olivat Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssin jäseniä silloin kun sen 17. istunto pidettiin, sekä muut valtiot, jotka osallistuivat mainittuun istuntoon.

2. Yleissopimus on ratifioitava tai hyväk-

Article 38

A State within which different territorial units have their own rules of law in respect of adoption shall not be bound to apply the convention where a State with a unified system of law would not be bound to do so.

Article 39

1 The Convention does not affect any international instrument to which Contracting States are Parties and which contains provisions on matters governed by the Convention, unless a contrary declaration is made by the States Parties to such instrument.

2 Any Contracting State may enter into agreements with one or more other Contracting States, with a view to improving the application of the Convention in their mutual relations. These agreements may derogate only from the provisions of Articles 14 to 16 and 18 to 21. The States which have concluded such an agreement shall transmit a copy to the depositary of the Convention.

Article 40

No reservation to the Convention shall be permitted.

Article 41

The convention shall apply in every case where an application pursuant to Article 14 has been received after the Convention has entered into force in the receiving State and the State of origin.

Article 42

The Secretary General of the Hague Conference on Private International Law shall at regular intervals convene a Special Commission in order to review the practical operation of the Convention.

CHAPTER VII

FINAL CLAUSES

Article 43

1 The Convention shall be open for signature by the States which were Members of the Hague Conference on Private International Law at the time of its Seventeenth Session and by the other States which participated in that Session.

2 It shall be ratified, accepted or approved

syttävä, ja ratifioimis- tai hyväksymiskirjat on talletettava yleissopimuksen tallettajan, Alankomaiden kuningaskunnan ulkoasiainministeriön huostaan.

44 artikla

1. Muutkin valtiot voivat liittyä tähän yleissopimukseen sen tultua voimaan 46 artiklan 1 kappaleen mukaisesti.

2. Liittymiskirjat talletetaan tallettajan huostaan.

3. Liittyminen vaikuttaa vain liittyvän valtion ja niiden sopimusvaltioiden väliseen suhteeseen, jotka eivät ole esittäneet vastalauseita liittymistä vastaan kuuden kuukauden kuluessa 48 artiklan b kohdassa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta. Valtiot voivat esittää vastalauseen myös ratifioidessaan tai hyväksyessään tämän yleissopimuksen liittymisen jälkeen. Vastalauseesta on ilmoitettava tallettajalle.

45 artikla

1. Jos valtioon kuuluu kaksi tai useampia alueita, joissa tässä yleissopimuksessa määritetyissä asioissa sovelletaan eri oikeusjärjestelmiä, valtio voi allekirjoittaessaan, ratifioidessaan tai hyväksyessään tämän yleissopimuksen tai liittyessään siihen tehdä selityksen siitä, että tätä yleissopimusta sovelletaan kaikkiin sen alueisiin taikka vain johonkin tai joihinkin niistä sekä milloin tahansa muuttaa tätä selitystä tekemällä uuden selityksen.

2. Tällaisesta selityksestä on ilmoitettava tallettajalle, ja siinä on selvästi yksilöitävä alueet, joilla yleissopimusta sovelletaan.

3. Jollei valtio tee tässä artiklassa tarkoitettua selitystä, yleissopimusta sovelletaan kyseisen valtion kaikkiin alueisiin.

46 artikla

1. Tämä yleissopimus tulee voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka alkaa kolmen kuukauden kuluttua kolmannen 43 artiklassa tarkoitetun ratifioimis- tai hyväksymiskirjan tallettamisesta.

2. Tämän jälkeen yleissopimus tulee voimaan: a sopimuksen myöhemmin ratifioivan tai hyväksyvän taikka siihen liittyvän valtion osalta sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka alkaa kolmen kuukauden kuluttua kyseisen valtion ratifioimis-, hyväksymis- tai

and the instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands, depositary of the Convention.

Article 44

1 Any other State may accede to the Convention after it has entered into force in accordance with Article 46, paragraph 1.

2 The instrument of accession shall be deposited with the depositary.

3 Such accession shall have effect only as regards the relations between the acceding State and those Contracting States which have not raised an objection to its accession in the six months after the receipt of the notification referred to in sub-paragraph b of Article 48. Such an objection may also be raised by States at the time when they ratify, accept or approve the Convention after an accession. Any such objection shall be notified to the depositary.

Article 45

1 If a State has two or more territorial units in which different systems of law are applicable in relation to matters dealt with in the Convention, it may at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession declare that this Convention shall extend to all its territorial units or only to one or more of them and may modify this declaration by submitting another declaration at any time.

2 Any such declaration shall be notified to the depositary and shall state expressly the territorial units to which the Convention applies.

3 If a State makes no declaration under this Article, the Convention is to extend to all territorial units of that State.

Article 46

1 The Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of three months after the deposit of the third instrument of ratification, acceptance or approval referred to in Article 43.

2 Thereafter the Convention shall enter into force

a for each State ratifying, accepting or approving it subsequently, or acceding to it, on the first day of the month following the expiration of three months after the deposit

liittymiskirjan tallettamisesta; b sellaisen alueen osalta, jota sopimus on ulotettu koskemaan 45 artiklan mukaisesti, sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka alkaa kolmen kuukauden kuluttua mainitussa artiklassa tarkoitettua selvityksen tekemisestä.

47 artikla

1. Tämän yleissopimuksen osapuolena oleva valtio voi irtisanoa sopimuksen tekemällä siitä kirjallisen, tallettajalle osoitetun ilmoituksen.

2. Irtisanominen tulee voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka alkaa kahdentoista kuukauden kuluttua siitä, kun tallettaja on vastaanottanut ilmoituksen. Jos ilmoituksessa on yksilöity mainittua pidempi aika irtisanomisen voimaantulolle, irtisanominen tulee voimaan kyseisen ajan kuluttua siitä, kun tallettaja on vastaanottanut ilmoituksen.

48 artikla

Tallettajan on ilmoitettava Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssin jäsenvaltioille, muille 17. istuntoon osallistuneille valtioille ja 44 artiklan mukaisesti tähän yleissopimukseen liittyneille valtioille:

a edellä 43 artiklassa tarkoitetuista allekirjoituksista, ratifioinneista ja hyväksymisistä;

b edellä 44 artiklassa tarkoitetuista liittymisistä ja liittymisiä vastaan esitetyistä vastalauseista;

c päivästä, jona tämä yleissopimus tulee 46 artiklan mukaisesti voimaan;

d edellä 22, 23, 25 ja 45 artiklassa tarkoitetuista selityksistä ja nimeämisistä;

e edellä 39 artiklassa tarkoitetuista sopimuksista;

f edellä 47 artiklassa tarkoitetuista irtisanomisista.

Tämän vakuudeksi alla mainitut, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän yleissopimuksen.

Tehty Haagissa 29 päivänä toukokuuta 1993 englannin ja ranskan kielellä, molempien tekstien ollessa yhtä todistusvoimaiset, yhtenä kappaleena, joka talletetaan Alankomaiden kuningaskunnan hallituksen arkistoon ja josta oikeaksi todistettu jäljennös toimitetaan diplomaattista tietä kaikille 17. istunnon aikana Haagin kansainvälisen yksi-

of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession;

b for a territorial unit to which the Convention has been extended in conformity with Article 45, on the first day of the month following the expiration of three months after the notification referred to in that Article.

Article 47

1 A State Party to the Convention may denounce it by a notification in writing addressed to the depositary.

2 The denunciation takes effect on the first day of the month following the expiration of twelve months after the notification is received by the depositary. Where a longer period for the denunciation to take effect is specified in the notification, the denunciation takes effect upon the expiration of such longer period after the notification is received by the depositary.

Article 48

The depositary shall notify the States Members of the Hague Conference on Private International Law, the other States which participated in the Seventeenth Session and the States which have acceded in accordance with Article 44, of the following

a the signature, ratifications, acceptances and approvals referred to in Article 43;

b the accessions and objections raised to accessions referred to in Article 44;

c the date on which the Convention enters into force in accordance with Article 46;

d the declarations and designations referred to in Articles 22, 23, 25 and 45;

e the agreements referred to in Article 39;

f the denunciations referred to in Article 47.

In witness whereof the undersigned, being duly authorized thereto, have signed this Convention.

Done at The Hague, on the 29th of May 1993, in the English and French languages, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Government of The Kingdom of the Netherlands, and of which a certified copy shall be sent, through diplomatic channels, to each of the States Members of

tyisoikeuden konferenssin jäseninä olleille valtioille sekä kaikille muille mainittuun istuntoon osallistuneille valtioille.

the Hague Conference on Private International Law at the date of its Seventeenth Session and to each of the other States which participated in that Session.

(Allekirjoitukset)

(Signatures)